

**ODESSA
NATIONAL UNIVERSITY
HERALD**
Volume 19 Issue 4(23) **2014**
SERIES
GEOGRAPHY
& GEOLOGY

**ВІСНИК
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
Том 19 Випуск 4(23) **2014**
СЕРІЯ
ГЕОГРАФІЧНІ
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESSA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD

Series: Geography & Geology

Scientific journal

Published Four issues a year

Series founded in 1996

Volume 19 Issue 4(23) 2014

Odessa
ONU
2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Географічні та геологічні науки

Науковий журнал

Виходить 4 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

Том 19, випуск 4(23) 2014

Одеса
ОНУ
2014

Засновник та видавець – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Редакційна колегія журналу:

І. М. Коваль (*головний редактор*), В. О. Іваниця (*заступник головного редактора*), О. В. Александров, С. М. Андріївський, Ю. Ф. Ваксман, В. В. Глебов, Л. М. Голубенко, Л. М. Дунаєва, В. В. Заморов, О. В. Запорожченко, В. Є. Круглов, В. Г. Кушнір, В. В. Менчук, М. О. Подрезова, О. В. Сминтина, В. І. Труба, В. М. Хмарський, О. В. Чайковський, Є. А. Черкез, Є. М. Чорноіваненко.

Редакційна колегія серії:

Ю. Д. Шуйський, д-р геогр. наук, професор (*науковий редактор*); В. В. Янко, д-р геол. наук, професор (*заступник наукового редактора*); Т. В. Козлова, канд. геол.-мін. наук, доцент (*відповідальний секретар*); **Члени редакційної колегії:** І. М. Буйневич, доктор філософії (Філадельфія, США); Г. В. Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Є. І. Ігнатов, д-р геогр. наук, професор (Москва, РФ); В. І. Михайлов, д-р геогр. наук, професор; В. І. Михайлюк, д-р геогр. наук, професор; В. Д. Пейчев, д-р геогр. наук, професор (Варна, Болгарія); З. Прушак, д-р геогр. наук, професор (Гданськ, Польща); Л. Г. Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України; О. О. Світличний, д-р геогр. наук, професор; О. Г. Топчієв, д-р геогр. наук, професор; Х. Ф. Корал, доктор філософії, професор (Істанбул, Туреччина); О. В. Чепіжко, д-р геол. наук, професор; Є. А. Черкез, д-р геол.-мін. наук, професор; В. І. Шмуратко, д-р геол. наук, професор; Є. Ф. Шнюков, д-р геол.-мін. наук, академік НАН України; Т. А. Яніна, д-р геогр. наук, професор (Москва, РФ).

Відповідальний за випуск – проф. Ю. Д. Шуйський

Establisher and Publisher – Odessa I. I. Mechnikov National University

Editorial board of the journal:

I. M. Koval (Editor-in-Chief); V. O. Ivanytsia (*Deputy Editor-in-Chief*); A. V. Alexandrov, S. M. Andriievskiy, Yu. F. Vaksman, V. V. Glebov, L. M. Golubenko, L. M. Dunayeva, V. V. Zamorov, O. V. Zaporozhchenko, V. Ye. Kruglov, V. G. Kushnir, V. V. Menchuk, V. O. Podrezova, O. V. Smyntyna, V. I. Truba, V. M. Khmarskyi, O. V. Chaikovskiy, Ye. A. Cherkez, Ye. M. Chornoivanenko.

Editorial board of the series:

Yu. D. Shuisky, Geography (Odessa, Ukraine) – *Scientific Editor of the Issue*; V. V. Yanko, Geology (Odessa, Ukraine) – *Vice-Editor of the Issue*; T. V. Kozlova, Geology (Odessa, Ukraine) – *Executive Secretary*; I. V. Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); G. V. Vykhovanetz, Geography (Odessa, Ukraine); E. I. Ignatov, Geography (Moscow, Russian Federation); Kh. F. Koral, Geology (Turkey, Istanbul); V. I. Mikhaylov, Geography (Odessa, Ukraine); V. I. Mikhayliuk, Geography (Odessa, Ukraine); N. S. Panin, Geology (Bucharest, Rumania); V. D. Peychev, Geography (Varna, Bulgaria); Zb. Pruszak, Geography (Gdansk, Poland); L. G. Rudenko, Geography (Kyjiv, Ukraine); O. O. Svitlychny, Geography (Odessa, Ukraine); O. G. Topchiyev, Geography (Odessa, Ukraine); O. V. Chepizhko, Geology (Odessa, Ukraine); E. A. Cherkez, Geology (Odessa, Ukraine); V. I. Shmuratko, Geology (Odessa, Ukraine); E. F. Shniukov, Geology (Kyjiv, Ukraine); T. A. Yánina, Geography (Moscow, Russian Federation).

Responsible for the issue – Prof. Yu. D. Shuisky

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:

Серія КВ № 11466–339Р від 07.07.2006 р.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. Протокол № 10 від 27 червня 2014 р.

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2014

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

- Школьный Е. П., Серга Э. Н., Сущенко А. И.
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЯВЛЕНИЯ ЭЛЬ-НИНЬО-ЛА-НИНЬА НА ФОРМИРОВАНИЕ
МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИХ ПОЛЕЙ В ЮЖНОМ ПОЛУШАРИИ..... 13
- П'яткова А. В.
ПРОБЛЕМИ КІЛЬКІСНОЇ ОЦІНКИ ЕРОЗІЙНИХ ВТРАТ ҐРУНТУ..... 28
- Загульская О. Б.
ГЛАВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ТЕМАТИЧЕСКОЙ ОБРАБОТКИ ДАННЫХ
ДЗЗ В РОССИИ: ЛАНДШАФТОВЕДЧЕСКИЙ АСПЕКТ 38
- Ляшенко Г. В., Маринин Е. И.
АГРОКЛИМАТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА РИСКОВ ПОВРЕЖДЕНИЯ ВИНОГРАДА
СОРТОВ ОВИДИОПОЛЬСКИЙ И ЛАНКА ВЕСЕННИМИ ЗАМОРОЗКАМИ 48

ЕКОЛОГІЯ ОКЕАНІВ ТА МОРІВ

- Андрианова О. Р.
СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИССЛЕДОВАНИЯ УРОВНЯ
МИРОВОГО ОКЕАНА 55

ҐРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

- Біланчин Я. М., Усачова К. М., Газетов Є. І., Медінець В. І.
ҐРУНТОВА КАРТА ТЕРИТОРІЇ НИЖНЬОДНІСТРОВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ..... 69
- Тригуб В. І.
ФТОР У СИСТЕМІ «ҐРУНТ-РОСЛИНИ»: ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ..... 77
- Толмачева А. В.
ОЦЕНКА ДИНАМИКИ ПРИРОСТОВ АГРОЭКОЛОГИЧЕСКИХ КАТЕГОРИЙ
УРОЖАЙНОСТИ СОИ..... 87
- Прикуп Л. О.
ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ПІВДНЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА ОЦІНКОЮ ЯКОСТІ ҐРУНТІВ..... 98
- Леонідова І. В.
ТЕНДЕНЦІЇ І НАПРАВЛЕНІСТЬ СУЧАСНОГО ҐРУНТОТВОРЕННЯ
ТА ЕВОЛЮЦІЇ ҐРУНТІВ ОСТРОВА ЗМІЇНИЙ..... 107
- Тортик М. Й., Буяновський А. О.
ГРАНУЛОМЕТРИЧНИЙ СКЛАД ҐРУНТІВ ОСТРОВА ЗМІЇНИЙ 115
- Струцинська О. Є.
ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНИХ УМОВ ПРИБЕРЕЖНО-БЕРЕГОВИХ
ТЕРИТОРІЙ ЛИМАНІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я ТА ЇХ
ҐРУНТОТВОРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ..... 124

СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

Топчів О. Г., Нефедова Н. Є., Яворська В. В. ВІТЧИЗНЯНА ГЕОГРАФІЯ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	136
Паньків З. П. ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	148
Петришина О. В. СТРУКТУРА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	159
Молодецкий А. Е., Пышная А. А. БАЛЬНЕОЛОГИЧЕСКИЕ, БАЛЬНЕОГРЯЗЕВЫЕ И КЛИМАТИЧЕСКИЕ РЕКРЕАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ПРИЧЕРНОМОРЬЯ В КУРОРТНОЙ ФУНКЦИИ РЕГИОНА.....	167
Коломієць К. В. МОДЕЛЬ «ЦЕНТР – ПЕРИФЕРІЯ» В РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ.....	176
Мирош М. В. МЕТОДИКА СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ	188
Покляцький С. А. СОЦІОКУЛЬТУРНА СКЛАДОВА УМОВ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ВЕЛИКИХ МІСТ УКРАЇНИ	198
Марущинець А. В. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЧИННИКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	210

ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

ЗАГАЛЬНА ТА МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ

Шнюков Е. Ф., Янко В. В. ГАЗООТДАЧА ДНА ЧЕРНОГО МОРЯ: ГЕОЛОГО-ПОИСКОВОЕ, ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ И НАВИГАЦИОННОЕ ЗНАЧЕНИЕ.....	225
Федорончук Н. О. МОРФОЛОГИЯ ТА ГЕНЕЗИС ТОНКОГО ЗОЛОТА СУЧАСНИХ ВІДКЛАДІВ ЧОРНОГО МОРЯ	242
Андрєєва О. О., Лижаченко Н. М. ЗАСТОСУВАННЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ПРОМИСЛОВОЇ ЦІННОСТІ РОДОВИЩ КОРИСНИХ КОПАЛИН.....	251
Сучков И. А. ТРАНСФОРМАЦИОННЫЕ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ ГИДРООКИСЛОВ МАРГАНЦА ИЗ ЖЕЛЕЗО-МАРГАНЦЕВЫХ ОБРАЗОВАНИЙ МИРОВОГО ОКЕАНА ПРИ ТЕМПЕРАТУРНОМ ВОЗДЕЙСТВИИ	258
Тюленева Н. В. ПОЗДНЕПЕЛЕЙСТОЦЕН-ГОЛОЦЕНОВОЕ ОСАДКОНАКОПЛЕНИЕ НА СЕВЕРО-ЗАПАДНОМ ШЕЛЬФЕ ЧЕРНОГО МОРЯ.....	272

Шевчук В. В., Василенко А. Ю.
НОВАЯ СХЕМА ГЕОДИНАМИЧЕСКОГО КОНТРОЛЯ НЕОГЕНОВОГО
МАГМАТИЗМА ЗАКАРПАТЬЯ 284

ІНЖЕНЕРНА ГЕОЛОГІЯ

Бровко А. С., Харченко О. О.
РОЛЬ ГІДРОГЕОХІМІЧНИХ ФАКТОРІВ У ПРОЦЕСІ КАРСТОУТВОРЕННЯ
НА ТЕРИТОРІЇ ВПЛИВУ РІВНЕНСЬКОЇ АЕС..... 293

Драгомирецкая Е. В., Кузьмина Л. М., Скипа М. И.
ДИНАМИЧЕСКИЕ И РАВНОВЕСНЫЕ СВОЙСТВА НЕОДНОРОДНЫХ
ГЕОЛОГИЧЕСКИХ СРЕД..... 300

ГІДРОГЕОЛОГІЯ

Кошлякова Т. О., Кошляков О. Є., Коржнев М. М.
ТЕХНОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ У БЮВЕТАХ
М. КІСВА (НА ПРИКЛАДІ СЕНОМАН-КЕЛОВЕЙСЬКОГО ВОДОНОСНОГО
КОМПЛЕКСУ) 311

Медведев О. Ю.
ИЗУЧЕНИЕ ПРОЦЕССОВ ПОДТОПЛЕНИЯ СЕЛЬСКИХ НАСЕЛЕННЫХ
ПУНКТОВ ПРИ ОТСУТСТВИИ СТАЦИОНАРНЫХ РЕЖИМНО-
НАБЛЮДАТЕЛЬНЫХ СКВАЖИН (НА ПРИМЕРЕ ЮГО-ЗАПАДА ОДЕССКОЙ
ОБЛАСТИ)..... 319

Черкез Е. А., Мединец В. И., Свистун В. К., Пигулевский П. И., Буняк О. А.,
Быченко А. А.
ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЖИМА ПОДЗЕМНЫХ ВОД ОСТРОВА
ЗМЕИНЫЙ 328

CONTENTS

GEOGRAPHICAL SCIENCES

PHYSICAL GEOGRAPHY AND NATURAL RESOURCES

- Shkolniy, Ye.P., Serga, E.N., Sushchenko, A.I.
ESTIMATION OF EL NIÑO–LA NIÑA IMPACT ON FORMATION
OF METEOROLOGICAL FIELDS IN SOUTHERN HEMISPHERE 13
- Pyatkova A.V.
THE PROBLEMS OF QUANTITATIVE ESTIMATION OF EROSIIVE SOIL LOSSES 28
- Zagul's'ka O.B.
THE MAIN DIRECTIONS OF THEMATIC PROCESSING OF REMOTE SENSING
DATA IN RUSSIA: LANDSCAPE ASPECT..... 38
- Lyashenko, G.V., Marinin, E.I.
AGROCLIMATIC RISK ASSESSMENT BY SPRING FROST DAMAGE OF
OVIDIOPOLSKYI AND LANKA GRAPE VARIETIES..... 48

OCEAN AND SEAS ECOLOGY

- Andrianova, O.R.
ACTUALS PROBLEMS OF THE RESEARCH OF WORLD OCEAN LEVEL SOIL
SCIENCE AND SOIL GEOGRAPHY..... 55

SOIL SCIENCE AND SOIL GEOGRAPHY

- Bilanchyn, Ya.M., Usacheva, Y.M., Gazetov, Y.I., Medinets, V.I.
SOIL MAP OF LOWER DNIESTROVSKIY NATIONAL NATURAL PARK
TERRITORY 69
- Trigub, V.I.
FLUORINE IN THE «SOIL-PLANTS» SYSTEM: ECOLOGICAL ASPECTS 77
- Tolmachova, A.V.
ASSESSMENT THE GROWTH DYNAMICS OF SOYBEAN YIELD AGRO-
ENVIRONMENTAL CATEGORIES..... 87
- Prykup, L.O.
DIFFERENTIATION OF THE LAND ASSESSMENT OF SOIL QUALITY OF THE
SOUTHERN PART OF ODESSA REGION 98
- Leonidova, I.V.
TENDENCIES AND DIRECTIVITY OF THE ONGOING SOIL FORMATION AND
SOIL EVOLUTION ON THE ZMIINY ISLAND..... 107
- Tortik, N.I., Buyanovskiy, A.O.
GRANULOMETRIC COMPOSITION SOILS OF ISLAND ZMIINY 115
- Strutsinska, O.E.
NATURAL CONDITIONS OF COASTAL AND NEAR-COASTAL TERRITORIES
OF ESTUARIES ALLOCATED IN THE NORTH-WESTERN BLACK SEA
REGION AND THEIR SOIL FORMATION POTENTIAL..... 124

HUMAN GEOGRAPHY

Topchiev, O.G., Nefedova, N.E., Yavorska V.V. DOMESTIC GEOGRAPHY IS IN CONTEXT OF BECOMING OF UKRAINIAN STATE SYSTEM	136
Pankiv, Z. P. FORESTRY LAND USE IN THE CARPATHIAN REGION OF UKRAINE	148
Petryshyna, O.V. STRUCTURE LAND TENURE IN CHERNIHIV REGION.....	159
Molodetsky, A. E., Pyshnaya, A. A. BALNEOLOGIC, BALNEOMUD AND CLIMATIC RECREATIONAL RESOURCES NORTH-WESTERN BLACK SEA COAST IN RESORT FUNCTION OF REGION ..	167
Kolomiyets, K.V. MODEL “CENTER-PERIPHERY” IN THE REGIONAL DIMENSION	176
Myrosh, M.V. METHODS OF HUMAN GEOGRAPHICAL STUDIES OF THE POLITICAL ACTIVITY OF THE POPULATION IN THE REGION.....	188
Pocliatskiy, S.A. SOCIOCULTURAL COMPONENT OF LIVING CONDITION OF THE POPULATION IN BIG CITIES OF UKRAINE	198
Maryschinets, A.V. SOCIAL AND POLITICAL FACTORS OF TRANSFORMATION IN AGRARIAN SPHERE OF UKRAINE.....	210

GEOLOGICAL SCIENCES

GENERAL AND MARINE GEOLOGY

Shnyukov, E.F., Yanko, V.V. DEGASSING OF THE BLACK SEA BOTTOM: SIGNIFICANCE FOR GEOLOGICAL EXPLORATION, ECOLOGY AND NAVIGATION.....	225
Fedoronchuk, N.A. MORPHOLOGY AND GENESIS OF FINE GOLD IN MODERN SEDIMENTS OF THE BLACK SEA	242
Andryeyeva, O.O., Lyzhachenko, N.M. USE OF COMPARATIVE ASSESSMENT METHODS IN DETERMINING INDUSTRIAL VALUE OF MINERAL DEPOSITS.....	251
Suchkov, I.A. TRANSFORMATIONAL CONVERSIONS OF MANGANESE HYDROXIDES FROM FERROMANGANESE DEPOSITS OF THE WORLD OCEAN UNDER THE INFLUENCE OF TEMPERATURE.....	258
Tuleneva, N.V. LATE- PLEISTOCENE – HOLOCENE SEDIMENT ACCUMULATION IN THE NORTHWESTERN BLACK SEA SHELF	272

Shevchuk, V.V., Vasylenko, A.U. THE NEW GEODYNAMIC CONTROL SCHEME OF THE NEOGENE VOLCANISM IN TRANSCARPATHIA	284
--	-----

ENGINEERING GEOLOGY

Brovko, A.S. KHARCHENKO, O.O. THE ROLE OF HYDROGEOCHEMICAL FACTORS IN KARST PROCESSES ON THE TERRITORY OF RIVNE NPP.....	293
Dragomyretska, O.V., Kuz'mina, L.M., Skipa, M.I. DYNAMIC AND EQUILIBRIUM PROPERTIES OF THE INHOMOGENEOUS GEOLOGICAL ENVIRONMENT	300

HYDROGEOLOGY

Koshliakova, T.O., Koshliakov, O.E., Korgnev, M.M. MAN-CAUSED INFLUENCE ON POTABLE WATER QUALITY IN KYIV WELL-ROOMS (BY THE EXAMPLE OF CENOMANIAN-CALLOVIAN GROUNDWATER COMPLEX)	311
Medvedev, O.U. THE STUDY PROCESSES UNDERFLOODING OF RURAL SETTLEMENTS, IN DEFAULT OF STATIONARY REGIME-OBSERVANT MINING HOLES, (ON EXAMPLE SOUTH-WEST OF ODESSA AREA)	319
Cherkez, E.A., Medinets, V.I., Svistun, V.K., Pigulevskiy, P.I., Buniak, O.A., Bychenko, O.O. FACTORS FORMING OF UNDERGROUND WATERS REGIME ON THE ZMIINYI ISLAND	328

Підписано до друку 28.10.2014 р. Формат 70×108/16. Ум. друк. арк. 18,55.
Тираж 100 прим. Зам. № 1022.

Видавець і виготовлювач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12, Україна
Тел.: (048) 723 28 39
e-mail: druk@onu.edu.ua